

LOUKKAANTUNEIDEN LINTUJEN HOITORINGIN VUOSIKERTOMUS 2019

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen (PPLY)
LOUKKAANTUNEIDEN LINTUJEN HOITORINGIN VUOSIKERTOMUS 2019

Ari-Pekka Auvinen

Loukkaantuneiden lintujen hoitoringin toimintaan osallistuivat vuoden aikana:

Esa Aalto (Oulu),
Antero Autio (Siikalatva),
Ari-Pekka Auvinen (Oulu),
Petri Haapala (Oulu),
Esa Hohtola (Oulu),
Reijo Jussilainen (Nivala)
Sami Kalliokoski (Vihanti),
Juha Markkola (Hailuoto),
Jaani Mustonen (Oulu)
Pauliina Rautio (Oulu),
Erik Saarnio (Muhos),
Jani Suua (Taivalkoski),
Heikki Tuohimaa (Raahen seutu),
Tanja Tuomikoski (Oulu) ja
Henri Ukonaho (Raahe)

Lisäksi hoitoringin sähköpostilistalle loukkaantuneet@pply.fi kuuluivat neuvonantajina intendentti Mari Heikkilä (Ranua Zoo), tutkija Marja Isomursu (EVIRA), Heli Suurkuukka, Reijo Kylmänen, Risto Tornberg sekä eläinlääkäri Jarmo Hämäläinen (Raahen kaupunki). Vuoden aikana perustettiin myös WhatsApp-ryhmä akuuttien tapauksien hoitamista varten.

Yhdeksättä vuottaan toimineen loukkaantuneiden lintujen hoitoringin vuosi 2019 oli arviolta jonkin verran hiljaisempi kuin edellinen. Erityisesti normaalisti vilkas syksy oli seesteinen. Vilkkaimpina kesäaikana yhteydenottoja saattoi kuitenkin tulla edelleen kymmenkunta päivässä.

PPLY:llä oli 31.12.2019 saakka voimassa oleva Oulun poliisilaitoksen myöntämä rahankeräyslupa. Kertyneistä varoista korvattiin jonkin verran hoitolintuihin liittyneitä kuluja: ruokaa, tarvikkeita ja ajokilometrejä. Lintuja hoidettiin etupäässä Pihalinnun hoitolassa Oulun Huonesuolla Pauliina Raution kodin yhteydessä.

Vuoden varrelta

Hoitoringin vuosi alkoi loppiaisen tienoilla hyvin tyypillisellä asiakkaalla eli Oulun keskustasta löytyneellä kesykyhyhkyllä, jonka kyynärsiivellä oli isku- tai raatelujalkia. Pulu toipui ja voitiin vapauttaa rengastettuna 30.1. Tammi–helmikuu on tyypillisesti hiljaista aikaa kuten se oli myös tänä vuonna. Yksi viirupöllö löytyi törmänneenä Siikajoen Revonlahdelta helmikuun alussa. Linnun toisen siiven vamma ei kuitenkaan parantunut vaan lopulta pöllö alkoi hämmästyttävästi purra siipeään luihin saakka paljaaksi. Kun tämä huomattiin, lintu lopetettiin. Ilmeisesti siivessä ei ollut enää tuntoa.

Maaliskuussa Ari-Pekka Auvinen sai keskellä yötä erikoisen yhteenoton Oulunsalon lentokentältä. Teneriffalta Ouluun laskeutuneen lentokoneen laskutelinetilasta oli löytynyt tokkurainen pulu. Kun lintua tutkittiin tarkemmin, sen jaloissa huomattiin kanarialaisen viestikyyhkyn renkaat. Lintu oli todellakin lentänyt Suomeen salamatkustajana ja selvinnyt hengissä kuuden tunnin lennosta -60 asteessa ja alhaisessa ilmanpaineessa. Tapaus sai runsaasti kansallisen tason julkisuutta. Kolmen päivän pörhöllään olon jälkeen kyyhky virkistyi ja vaikutti selvinneen kuolettavista olosuhteista suuremmitta vammoita. Kanarialaisen kontaktin kautta kyyhkyn kasvattajakin löytyi, mutta hän ei yllättäen halunnutkaan kasvattiaan takaisin. Lopulta tälle nuorelle naaraalle löytyi uusi koti haukiputaalaisen viestikyyhkyyharrastaja Mehmet Cevirelin lakasta (kuva 1).

Kuva 1. Teneriffalta Ouluun lentokoneen laskutelinetilassa lentänyt viestikyyhky uuden omistajansa Mehmet Cevirelin käsissä Haukiputaalla. Mehmet nimesi tämän nuoren naaraskyyhkyn Messiksi. Sittemmin Messi on saanut Mehmetin lakassa jo poikasiakin. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Huhtikuun alussa hoitorinki sai ilmoituksen Himangalla autoon törmänneestä aikuisesta merikotkasta (kansikuva). Pari välivaiheen jälkeen lintu tuotiin Pihalinnun hoitolaan, jossa se toipui hieman yli kolme viikkoa. Linnun pahin vamma oli sen toisessa silmässä, jonka lasiainen oli aluksi verenpurkauksen vuoksi täysin musta. Hitaasti silmä kuitenkin parani ja lintu alkoi nähdä sillä ainakin auttavasti. Mikoksi nimetty merikotka vapautettiin merenrantaan löytöpaikan lähelle 27.4. Vapautettaessa sen selkään kiinnitettiin satelliittilähetin, jonka tietojen mukaan lintu on pärjännyt hyvin (kuva 2).

Kuva 2. Hoidossa olleen Mikko-merikotkan paikannukset 10.5.2019.–29.1.2020.

Toukokuun alussa hoidossa kävi nelostiellä lin pohjoisosissa autoon törmännyt lapinpöllö. Lintu toipui vajaan kymmenessä päivässä ja vapautettiin samoilte seuduille, mutta kauemmas valtatiestä (kuva 3). Toukokuun alussa koettiin myös erityisen ankara takatalvi, joka koitui erityisesti Suomen itäosissa monen linnun kohtaloksi. Tuolloin hoidossa kävi myös lin Kantolanlahdelta löytynyt liro, jonka ennuste ei vapautettaessa ollut pakkasen ja lumipyryn vuoksi hyvä. (Kahlaajia on lähes mahdoton saada syömään vankeudessa ja siksi liro täytyi vapauttaa pian).

» Tiistaina 14. toukokuuta 2019 » N:o 37

Rantapohja

Pöllö toipui ja palasi luontoon

» Ritva Piri
» li

lin ja Olhavan väliltä pari viikkoa sitten löytynyt lentokyvyn lapinpöllö, joka toimitettiin Ouluun Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen hoitoringin hoiviin, toipui täysin ja on nyt jo palautettu luontoon.

Lintu viipyi hoitoringin suoissa noin viikon, minkä jälkeen sen saatettiin todeta piristyneen ja palautuneen kuntoon.

Hoitoringin vastaava **Ari-Pekka Auvinen** ja linnun Ouluun toimittanut iläi-

nen **Pauli Jussila** kävivät vapauttamassa pöllön metsään parin kilometrin päässä löytöpaikasta, mistä sen saattoi olettaa löytävän helposti takaisin omalle reviirilleen.

– Kun vapautimme pöllön, se lennähti läheisen puun oksalle ja jäi siihen katselemaan meitä varsin luottavaisen oloisena. Istuskeltuaan siinä viitisen minuuttia se lähti lentoon ja suuntasi kohti pohjoista, Pauli Jussila toteaa.

Pöllön miehet päästivät vapaaksi löytöpaikkaa syvemmällä metsän siimek-

sessä, jotta lintu ei ainakaan heti opastuisi taas nelostien varren vaaroihin.

Paikkalintuna lapinpöllö vaeltaa esiintymisalueellaan ravinnon saannin mukaan, joten nelostielle sen saattoivat houkuttaa jonkin auton alle jääneen eläimen jäänteet, vaikka sen pääasiallista ravintoa ovatkin pienet jyrsijät.

Ari-Pekka Auvinen ja pelastettu lapinpöllö katselevat toisiaan tuokion ennen linnun päästämistä vapauteen.

Kuva 3. Rantapohja-lehdessä ollut juttu lapinpöllön parantolakeikasta.

Alkukesällä merihanhen poikasia tuli hoitoon aiemmista vuosista poiketen vain yksi. Tämä yksilö kasvoi reilun kuukauden Pihalinnun hoitolan pihamaalla ja vapautettiin 1.7. Raahen Pattijokisuulle. Samana iltana linnusta tuli kuitenkin jo ilmoitus läheiseltä Lohenpyrstön leirikeskuksen uimarannalta, josta Katja Ukonaho lapsineen kävi siirtämässä sen uudelleen syrjäisemmälle Pattijokisuun pohjoispuolelle. Alkukesästä hoitoon päätyi useampia aikuisia pikkulintuja kuten kaksi peippoa, kirjosiippo ja vihervarpunen.

Kesäkuun 22. päivä Pihalinnun hoitolan saapui Tornioista hieman harvinaisempi vieras, kun siellä autoon törmännyt ja Matti Suopajarven hoteissa ensi alkuun ollut vanha arosuohaukkakoiras saapui hoitojaksolle. Aluksi siiven liikeradan palautuminen vaikutti epävarmalta, mutta lopulta siipi alkoi kantaa ja haukka voitiin vapauttaa 12.7. Kempeleen Teppolan pelloille. Lukurengastetusta linnusta tuli kaksi havaintoa vapautuksen jälkeen: 17.7. samoilta pelloilta ja 23.8. seitsemän kilometrin päästä Oulunsalon Peherryksestä. Lintu oli siis onnistunut saalistamaan loukkaantuneella siivellä.

Tervapääskyjen osalta kesä oli varsin vilkas, joskaan ei edellisestä veroinen. Ilmojen teille saatiin kasvatettua 17 pesästä pudonnutta poikasta. Elokuussa hilpeyttä herätti Haukiputaan lukioon epäonnistuneesti pyrkinyt helmipöllö, jonka opintie pysähtyi koulun ulko-oven viereiseen lasiseinään. Pöllö toipui takaisin siivilleen parissa päivässä (kuva 4).

Kuva 4. Haukiputaan lukioon epäonnistuneesti pyrkinyt helmipöllö 11.9.2019. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Syksy oli hiljainen. Helmipöllöjä tuli edellä mainitun törmäilijän lisäksi hoitoon vain yksi, päiväpetolinnuista ainoastaan yksi aikuinen tuulihaukkakoira. Marraskuussa löytyi Kellon Kiviniemestä autotieltä mustalintu, joka vapautettiin seuraavana päivänä Oulun Hartaanselälle. Myös Jani Suua toi Hartaanselälle joulukuun alussa Taivalkoskelta löytyneen mustalinnun. Erikoisen tapaus oli niin ikään Taivalkoskelta marraskuussa lumen ja 15 asteen pakkasen keskeltä löytynyt naaraspukuinen leppälintu. Tämä yksilö kuitenkin menehtyi ennen kuin se saatiin hoitoon. Jani Suua toimitti Suomussalmen Hossasta 30.10. löytyneen heikkokuntoisen merikotkan eläinlääkärille, joka lopetti sen. Linnulla oli ampumavamma, minkä vuoksi asiasta tehtiin rikosilmoitus.

Pihalinnun hoitola

Pihalinnun lintuhoitolassa Pauliina Raution kotona hoidossa kävi yhteensä 59 yksilöä 29 eri lajista (taulukko 1). Hoitotulos oli hyvä: 71 % linnuista voitiin palauttaa takaisin luontoon. Onnistumisprosenttia nosti tervapääskynpoikasten suuri osuus.

Taulukko 1. Pihalinnun lintuhoitolassa vuonna 2019 hoidetut linnut kohtaloineen.

Laji	Hoitolintuja yhteensä	Vapautettu	Eläintarhaan	Kuoli tai lopetettiin
Kuikka	1	1	0	0
Laulujoutsen	1	1	0	0
Merihanhi	1	1	0	0
Mustalintu	1	1	0	0
Merikotka	1	1	0	0
Arosuohaukka	1	1	0	0
Tuulihaukka	1	0	0	1

Fasaani	1	0	0	1
Lehtokurppa	2	1	0	1
Liro	1	1	0	0
Kalalokki	1	1	0	0
Kesykyyhky	5	5	0	0
Helmipöllö	2	1	0	1
Suopöllö	1	0	0	1
Viirupöllö	1	0	0	1
Lapinpöllö	1	1	0	0
Käki	1	1	0	0
Tervapääsky	19	17	0	2
Räkättirastas	1	0	0	1
Kulorastas	1	1	0	0
Kirjosieppo	1	0	0	1
Harmaasieppo	1	0	0	1
Hömötiainen	1	0	0	1
Harakka	2	1	0	1
Korppi	1	0	0	1
Pähkinähakki	1	0	0	1
Vihervarpunen	1	1	0	0
Peippo	2	2	0	0
Punatulku	2	2	0	0
Yhteensä (osuus)	59	42 (71 %)	0 (0 %)	17 (29 %)

Kuvia hoitolinnuista

Kesän 2019 pesästä pudonneita tervapääskyjä. Kuva Pauliina Rautio.

listä 2.5. hoitoon tullut lapinpöllö vapautuksen jälkeen. Kuva A-P Auvinen.

Torniossa 21.6. autoon törmännyt ja seuraavana päivänä Pihalinnun hoitolaan toipumaan tullut vanha arosuohaukko. Kuva A-P Auvinen.

lin Kantolanlahdelta siipensä venäyttäneenä löydetty liro. Kuva A-P Auvinen.

Juhannusreissun matkan varrelta Siikajoen Korvekylästä mukaan poimittu harakanpoikanen. Kuva A-P Auvinen.